

la figura ---», Costa i Llobera (*Costa Brava de Mall, 7a, IdOr*, p. 203); diverses accs. tècniques de gent d'ofici, o de cacera, *DAG* ('tornar a passar per un camí' etc.): «una munió d'escolans que *ressegua* totes les coronises», NOLLER (*Vilanu*, 3); *ressegument* [Lab.], *ressegudor* [Lab.], *ressegutòria* f. (i -ori m. VCatalà).

Sobreseguir. *Sotsseguir* [*sotse-*, c. 1463, *DAG*], un poc més freqüent en la forma més llatina *subseguir-se* [1431, *CoDoACA* xxvii, 202] o *subseguir* intr. [«--- que han *subseguit*» 1706, *DAG*]; *subsequent* [Lacav] o *subsequent* [S. xvi, *DAG*], *subsequentment*, *subseg-*. *Subsecutu* [Belv.], *subsecutivament*.

Segon, del ll. SECUNDUS id. (pròpiament 'el que ha de seguir, el següent') «Nòstre Sényer no respòs a la femna, per tres vegades: la primera, qar aquesta femna ere pagana; la *segona*, que per aventura --- no agesen escusa los juheus que no l credegesen; la terza, que volia n provar ---», *Homilies*, 8r18; «volc ésser circumsís», *VidesR*, 33r2, molt freqüent en tota l'obra (p. ex. «en la *Pistola* --- en lo *segon* capítol», 33v1, i passim); algun cop, en la forma assimilada *sogona* («la *sogona* vegada», 33r2), per la tendència a assimilar *e-ó* en *o-ó*, més forta en ross. ant. que en cap altre parlar català (*LleuresC*, 296, § 14); també en Lluïl, *CostTort*, *BMetge* etc.

Ha restat d'ús general en tots els temps, llocs i tons de la llengua, sense variacions a penes (algun cop el fem. se sent *sagundā* en rossellonès —Codalet, Formiguera, 1960— però és gallicisme evitat i intolerable); prevenim també els valencians contra el viciós idiotisme *la segon casa*, *la segon séquia* (V. primer a PRIM).

Substantivat, un *segon* 'fracció d'1/60 de minut', abreujament de *minut segon* (pròpiament temps diminut de segona categoria) [fi S. xiv, Gilbert-C]. *Segona de canvi* 'lletra de canvi de cobrança indirecta'. Figuratament s'usa en la frase *anar amb segona*, -ones, que també es diu *a amb segona de canvi*, amb el valor de 'disfressant el que es diu o el que es fa': es pot creure que se sobreentengui *intenció*, i *segona de canvi* seria una espècie de floireig verbal, si bé no és inconcebible (en terra de vella tradició mercantil com la nostra) que això últim fos primitiu.

«Anar amb *segona* o *segones*: amagar una segona intenció», diccionari Aguiló; «parlo amb *segones*», Emili Vilanova (*Escenes Barcelonines*, O. C. iv, 68); «això d'aquí és una falsa confidència d'aquest condemnat, per fer-nos badar, i aquesta gent s'han fet visibles per donar-nos rastre, i tirar-nos encara més lluny --- Si l'*Esparver* no ha vingut aquí, és perquè sap que la ratera hi és parada; i sabent-ho: ¿a què treu nas aquesta babarota de gent per un camí que no va enlloc, com no siga amb *segona de canvi*?», MtnVayreda (*Puny* 1, xviii, 272 (212)). *Segonament* [c. 1400, AntCanals]. *Segonejar*

Segons prep. i conj., del ll. SECUNDUM, id., pròpiament 'seguint a o b, d'acord amb a o b'; la forma més

antiga fou *segon*, que trobem encara en algun text dels Ss. xiii i xiv, tot seguit canviada en *segons*, introduint-s'hi l'anomenada -s adverbial (que era també de les altres partícules gramaticals: *sens*, *for(es)*, *sots*, *sobres* ---), però fins aquells textos ja presenten totes dues formes: «*segons* los clams que éla à feits de mi, e *segon* lo respot que jo i fas» Berga, anys 1215-30 (*BABL* vii, 171); «Ancrist en lo temple de Déu siurà --- serà *segon* obra del Diable, en totes paraules --- è en maravelles monsonegueres», *VidesR*, 3v1; però ja hi és força més freqüent *segons*: «*segons* aclò que s lig en Apocalipsis», 3r2 (cf. infra); doc. ross. de 1292 (*RLR* iv, 511; context a VIJARES); «*segons* usatge de Barçhalona» ross. a 1249; i la frase freqüent «*segons* més e *segons* meyns», anys 1308, 1311, 1313 (*InuLC*). D'aquí sortí la construcció conjuncional *segons que* (*segons que fan*, s. que diu). Com sovint va posar de relleu Fabra en les seves gramàtiques, encara que en aquesta construcció es produí després una reducció a *segons* (sense el *que*) (tal com, p. ex., en ll. vg. *post* reemplaçà *postquam*, o *com que* es pot reduir a *com* etc.), el cat. (a diferència del castellà) no hi anà de pressa, i en tota l'E. Mj la construcció conjuntiva *segons que* resta més aviat més freqüent que la simplificada *segons*, i encara avui es pot dir en la nostra llengua *segons que sigui això o allò*, i fins *segons que em digué* etc.

L'ús conjuncional, en efecte, és tan antic com la llengua: «*segons que* daval és contengut» ross. a. 1270 (*InuLC*); «a la porta foren molts pobres qui speraven almoyna, *segons que* és acostumat con hom h<a> a soterrar los hòmens, e per lur ànima hom fa almoyna --- a l'alberc del defunt», Lluïl (*Blanq.*, *NCl*. i, 110. 12). També amb aquesta construcció es troba la forma *segon* algun cop: «són ressucitat al tercer dia *segon que* t promès», *Rec. d'Eiximplis* (Ag. II, 244). Ja en les *VidesR*, és freqüentíssim *segons* amb aquest paper: «*seguons* que altres affermen», «*segons* que s lig en la *Pistola als Colossenses*», «Jhesús --- és dit Salvador --- *segons que* és dit per poder de salvar ---» (3r2, 33v1, 33r1 i passim). De tota manera és veritat que ja es troba també a l'E. Mj. el cat. *segons* com a conj.: «Jhesu-Crist, *segons* ell mateix diu en los Sants Evangelis ---», *Eiximenis* (*Do. Comp.*, *CoDoACA* xii, 314).

El que no és versemblant és que hagin quedat romanalles de l'arcaic *segon* fins a parlars actuals, per més que això se sentí algun cop a gent valenciana i rossellonesa: «*sagún ku* era la casa» ('segons com ---' Conat, 1960), «*segon* dihuen» MGadea, *T. del Xè* 1, 53; en ross. l'emudir la -s darrere consonant i davant inicial consonàntica és regla rigorosa de fon. sintàctica (*din la casa*, per un *camins* ---), regla que es retroba a les Illes i que no ha mancat del tot en els altres dialectes (*tot dos*, p. ex.); i, en aquest cas, la frase *segon diuen* estava sotmesa a un gran desgast fraseològic (i ajudada pel cast. *según*). Pertany al nostre ús col·loquial l'abreujar *segons* a manera d'oració universal el·líptica «—*Vindràs?* —*Segons*». O bé «*segons i com*». S'explica a manera d'aposopesi, no volent dir del tot frases com *segons em convinguí*, *segons com et com-*